

LXI

Зографски поменикъ

Азъ узнахъ за три поменика въ Зографския манастиръ. Първиятъ отъ тѣхъ, най-стариятъ, изреждахъ имената на българскитѣ царе. Той билъ намѣренъ въ Зографъ въ 1852 г. отъ българина К. Д. Петковичъ, родомъ отъ Башино-село до Велесъ. За Петковича срв. по-горе, стр. 83. Той предалъ своя препись отъ поменика на Гилфердинга, който за това съобщава следното: „Въ помянникъ Зографскаго манастиря (писанномъ на бумагѣ, въ листъ, и переплетенномъ въ 1504 году), помѣщенъ билъ въ 1502 году заимствованный изъ другаго, древнѣйшаго помянника, списокъ Болгарскихъ царей“ (Собрание сочиненіи, т. I. Спб. 1868, стр. 270). Тоя старъ Зографски поменикъ носѣлъ предъ имената следното заглавие: Помени Господи въ православной вѣрѣ царе блъ-гарскые, а редѣтъ на царетѣ билъ следниятъ: Борисъ, Симеонъ, Петъръ, Борисъ, Романъ. Шишманъ, Давидъ, Самуилъ, Гаврилъ, Радомиръ. Сетне следвали имена на царе отъ второто българско царство и най-после стояло името Фружинъ. Жалко е, че тоя цененъ паметникъ, сега изгубенъ, не е билъ на времето точно обнародванъ. Отъ старитѣ български царе сегашното манастирско предание е запазило само имената на Ивана Асѣня и на Ивана Александра, които се поменаватъ още и сега при службитѣ въ Зографъ.

Въ Зографъ видѣхъ втори поменикъ, обхващащъ XVIII и XIX вѣкове. Той е много голѣмъ. Пази се, по новъ препись, въ олтара на Зографската съборна църква. Освенъ имената на поклонницитѣ-дарители, въ него е показано и мѣсторождението на тия последнитѣ, както и датата на записването имъ. Тоя поменикъ представя голѣмъ интересъ не само за историята на Зографъ, но и за изследване на българското народно свестяване, за миналото на български села и градове.

Трети Зографски поменикъ, който обнародвамъ изцѣло по-долу, обхваща епохата отъ 1527 до 1728 год., т. е. цѣли два вѣка. Тоя поменикъ е написанъ на една тетрада отъ 21 листъ, първитѣ 16 отъ които иматъ голѣмина 27·5 см. × 19 см., а останалитѣ 25·5 см. × 18 см. Тетрадата